

Overdracht College-Raad

Datum 2 februari 2017

onderwerp	Sluitende aanpak voor personen met verward gedrag
portefeuillehouder	Nelleke Vedelaar
informant	Veen, Thijs-Jan van der (2496)
afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling

Voorgesteld besluit raad

Kennis te nemen van:

1. de wijze waarop in Zwolle wordt gewerkt aan een sluitende aanpak voor personen met verward gedrag
2. het rapport 'Onderzoek naar de aanpak voor verwarde personen in Zwolle' van GGD IJsselland

Informatienota voor de raad

Datum 23 januari 2017

Onderwerp	Sluitende aanpak voor personen met verward gedrag
Versienummer	V4

Portefeuillehouder Nelleke Vedelaar

Informant TJ van der Veen

Eenheid/Afdeling Ontwikkeling/OW

Telefoon 038 498 2496

Email TJ.van.der.Veen@zwolle.nl

Bijlagen

1. Overzicht deelprojecten
2. Onderzoek GGD IJsselland naar de aanpak van verwarde personen in Zwolle

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

1. de wijze waarop in Zwolle wordt gewerkt aan een sluitende aanpak voor personen met verward gedrag
2. het rapport 'Onderzoek naar de aanpak voor verwarde personen in Zwolle' van GGD IJsselland

Datum 23 januari 2017

[Toelichting op het voorstel](#)

Inleiding

Er is zowel landelijk als lokaal veel aandacht voor personen met verward gedrag. In de media is veel aandacht besteed aan cases waarbij sprake was van (dreiging met) geweld. Cijfers van de politie laten een stijging zien van het aantal meldingen van mensen met verward gedrag, maar ook zorgaanbieders en corporaties merken meer overlast door personen met verward gedrag. Er zijn zorgen over de opvang, zorg en ondersteuning van mensen die verward gedrag vertonen.

De doelgroep van mensen met verward gedrag is zeer divers, het kan gaan om mensen met een psychiatrische stoornis, maar ook mensen zonder psychiatrische stoornis kunnen verward gedrag vertonen bijvoorbeeld als gevolg van alcohol- of middelengebruik. Ook kunnen verstandelijke beperkingen, of beginnende dementie een rol spelen bij verward gedrag. Het betreft een diverse groep van kwetsbare mensen die niet voortdurend verward gedrag hoeven te vertonen.

Een sluitende aanpak voor personen die verward gedrag vertonen is nodig om adequate ondersteuning te kunnen bieden, tijdig te kunnen opschalen wanneer nodig en het kunnen leveren van maatwerk, wat zoveel mogelijk aansluit op de leefwereld van de persoon die verward gedrag vertoont. Dit vergt een sector- en domein overstijgende aanpak, waarbij meerdere partijen betrokken zijn.

De minister van VWS heeft gemeenten opgeroepen om de regie te nemen in het ontwikkelen van een sluitende aanpak van verwarde personen, omdat vooral een lokale persoonsgerichte aanpak belangrijk is voor een sluitende aanpak. Het is aan gemeenten om samen met lokale partijen (o.a. GGZ, OM, Politie, corporaties, SWT's, OGGz-teams, verslavingszorg, maatschappelijke opvang) een sluitende aanpak te organiseren voor personen met verward gedrag. Gemeenten krijgen tot oktober 2018 de tijd om een sluitende aanpak gereed te hebben.

In Zwolle wordt de aanpak voor mensen met verward gedrag opgepakt vanuit zorg en veiligheid. Wij hebben GGD in 2016 gevraagd om aan de hand van de negen bouwstenen¹, zoals geformuleerd door het landelijk aanjaagteam voor aanpak van verwarde personen, te onderzoeken waar Zwolle nu staat ten opzichte van deze bouwstenen. We hebben in kaart laten brengen hoe meldingen van personen met verward gedrag worden opgepakt in de keten, hoe en wanneer wordt op- en afgeschaald, welke knelpunten worden ervaren en waar ruimte is voor verbetering. De GGD heeft de resultaten van haar onderzoek verwoord in bijgevoegd rapport ('Onderzoek naar aanpak van verwarde personen in Zwolle', bijlage 2). Het rapport van GGD heeft belangrijke input opgeleverd voor een sluitende aanpak voor personen met verward gedrag in Zwolle.

¹ De 9 bouwstenen zijn: 1. Inbreng mensen met verward gedrag en omgeving, 2. Preventie en levensstructuur, 3. Vroegtijdige signalering, 4. Melding, 5. Beoordeling en risicotaxatie, 6. Toeleiding, 7. Passend vervoer, 8. Passende ondersteuning, zorg en straf, 9. Informatievoorziening

Kernboodschap

Basis op orde

De veronderstelling dat we in Zwolle een goed zorginfrastructuur hebben, wordt door het onderzoek van GGD bevestigd. Belangrijkste conclusie is dat de bestaande infrastructuur een goed raamwerk biedt om tijdig signalen van verwarde personen te herkennen en op te pakken.

Ruimte voor verbetering/ontwikkeling

Willen we in Zwolle kunnen spreken van een sluitende aanpak voor personen met verward gedrag, dan dient echter nog wel een aantal stappen te worden gezet. Want tegelijk blijkt uit het onderzoek van GGD dat nog niet optimaal gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheden die er in Zwolle (en regio) zijn. Meer concreet blijkt dat bij triage (beoordeling urgentie van hulpvraag) niet altijd de juiste partijen en/of de juiste expertise is betrokken. Bovendien kan beoordeling niet altijd op basis van juiste en/of volledige informatie worden gedaan. Ook zijn niet alle partijen voldoende in staat om verward gedrag vroeg te herkennen en daardoor zo snel mogelijk toe te leiden naar de juiste zorg en ondersteuning. Bij afwijkende zorgvragen blijken de processen en mogelijkheden bovendien niet voldoende (of niet voldoende bekend) om een persoonlijke aanpak te hanteren. Uit de interviews blijkt ten slotte dat verwarde personen zelf beter moeten worden betrokken in de aanpak.

Uit de interviews die GGD heeft gehouden blijkt dat er veel kennis en expertise is in Zwolle om tot een zo sluitend mogelijke aanpak voor personen met verward gedrag te komen. Daarnaast zijn ook de leemten/tekortkomingen die nu worden ervaren, goed in beeld gebracht. Partners in de stad tonen zich bereid om door middel van een projectaanpak concrete oplossingen aan te dragen en deze vanuit gezamenlijke verantwoordelijkheid nader uit te werken.

Een aantal partijen laat zich kritisch uit over de huidige rol van de Sociale Wijkteams. Zo wordt in het rapport van GGD onder andere aangegeven dat het SWT nog niet voldoende functioneert als oren en ogen van de wijk en als schakel tussen de nuldelijn en zorgaanbieders. Andere partijen geven aan dat de expertise van SWT ten aanzien van GGZ problematiek onvoldoende aanwezig is.

We constateren echter dat het onderzoek van GGD een momentopname betreft, het SWT is immers volop in ontwikkeling om juist wel de ogen en oren van de wijk te vormen. Verderop in het rapport blijkt ook wel dat andere partijen deze ontwikkeling zien bij SWT, er wordt gesproken over een positieve ontwikkellijn. Het SWT is inmiddels veel verder.

Daarnaast is het weliswaar belangrijk dat medewerkers van SWT in staat zijn om GGZ problematiek te herkennen. Dit betekent echter niet het dat zij allen ook experts dienen te zijn ten aanzien van GGZ problematiek. Wel belangrijk is dat zij tijdig (GGZ) expertise kunnen bijschakelen. Waar nodig zal dit in de sluitende aanpak voor personen met verward gedrag worden opgenomen.

Regierol gemeente

In het rapport van GGD wordt gemeente Zwolle opgeroepen de regierol te pakken, zowel ten aanzien van beleidsregie als om het beleggen van uitvoeringsregie. Het College ervaart deze oproep als een bevestiging van de rol zoals we die inmiddels oppakken. Het is de verantwoordelijkheid van de gemeente om te komen tot een sluitende aanpak voor personen met verward gedrag, het betreft immers onze (kwetsbare) inwoners.

Datum 23 januari 2017

Hiervoor willen wij met alle betrokken partners de juiste afspraken maken. Wij zien de in het rapport van GGD voorgetelde projectaanpak derhalve als een nadere invulling van onze regierol.

Werkwijze waarop in Zwolle wordt gewerkt aan een sluitende aanpak voor personen met verward gedrag

In 2017 dient een zo sluitend mogelijke aanpak voor personen met verward gedrag in Zwolle te zijn ontwikkeld. Hierdoor dienen mensen met verward gedrag in een zo vroeg mogelijk stadium te worden herkend en erkend, dienen deze personen zo snel mogelijk worden toe te worden geleid naar de juiste zorg en ondersteuning en dient (verder) maatschappelijke uitval en/of escalatie zo veel mogelijk te worden voorkomen.

Om de huidige aanpak voor personen met verward gedrag in Zwolle meer sluitend te maken zijn aanvullende afspraken/maatregelen nodig. We zoeken hiertoe actief overleg en afstemming met onze partners in de stad (en regio). De belangrijkste belemmeringen/knelpunten, zoals in het rapport van GGD worden benoemd, worden projectmatig verder uitgewerkt. Concreet betekent dit dat gewerkt dient te worden aan een informatieknooppunt, deskundigheidsbevordering, maatwerk en regie, vroegtijdige signalering en preventie, betrekken van de persoon zelf en zijn netwerk en een onderzoek naar het zorgaanbod.

In een zestal deelprojecten wordt, samen met betrokken partners (zorgaanbieders, politie, GGD, GGZ, SWT) gewerkt aan concrete oplossingen. Elk deelproject heeft betrekking op één of meerdere bouwstenen (zie bijlage 1). De deelprojecten dienen in het eerste kwartaal van 2017 een voorstel op te leveren, welke in 2017 verder geïmplementeerd zullen worden.

We willen zo veel mogelijk aansluiten op de leefwereld van mensen die (tijdelijk of chronisch) verward gedrag vertonen. Bij het uitwerken van een sluitende aanpak voor mensen met verward gedrag wordt actief afstemming gezocht met vertegenwoordigers van personen met verward gedrag en/of cliëntenvertegenwoordigers. De deelprojecten dienen in het eerste kwartaal van 2017 een voorstel op te leveren, welke in 2017 verder geïmplementeerd zullen worden. Hiervoor is tijdelijke inzet van een projectleider/aanjager nodig. Deze aanjager krijgt de opdracht om de inhoudelijke opgave te vertalen naar concrete afspraken. De aanjager dient er voor te zorgen dat wij straks op alle 9 bouwstenen voor een sluitende aanpak voor verwarde personen de juiste afspraken hebben gemaakt, zodat we tot uitvoering kunnen overgaan. Daarnaast zal de aanjager de uitvoering monitoren en daar waar nodig met voorstellen tot bijsturing komen. Voor 2018 zal de aanpak voor personen met verward gedrag zo veel mogelijk onderdeel moeten uitmaken van reguliere afspraken met onze partners.

Verbinding zorg en veiligheid

De nadruk bij de verdere uitwerking van de 9 bouwstenen voor een sluitende aanpak voor verwarde personen ligt in het domein van 'zorg', in alle stadia van verward gedrag speelt immers een zorg/ondersteuningsvraag. Dit laat onverlet dat een deel van de personen met verward binnen het domein 'veiligheid' valt. Dit betreft dan met name de zogenoemde EPA/EPA ++ (mensen met een Ernstige Psychiatrische Aandoening); personen die vanwege hun aandoening en gedrag een risico voor henzelf, of voor hun omgeving vormen. De regie voor dit deel ligt bij het Veiligheidshuis, het Veiligheidshuis IJsselland heeft hiertoe een regionale aanpak voor EPA++ ontwikkeld.

voorstel

Datum 23 januari 2017

Voor een sluitende aanpak is het uiteraard van belang dat beide domeinen elkaar raken waar nodig en dat tijdig op- en afgeschaald kan worden in voorkomende cases. Dit wordt in de verdere uitwerking nadrukkelijk meegenomen.

Verdiepingsregio

Een aantal regio's in Nederland zijn aangemerkt als verdiepingsregio, dit wil zeggen dat zij samen met het landelijk aanjaagteam de sluitende aanpak verder verdiepen, belemmeringen/knelpunten signaleren en deze, waar nodige landelijk te adresseren. Regio Oost Nederland waartoe ook Zwolle behoort, is een van deze verdiepingsregio's. Over de verdere uitwerking van de Zwolse aanpak voor personen met verward gedrag vindt terugkoppeling binnen de verdiepingsregio plaats. Daarnaast zal ook een nadere verkenning voor afstemming en/of samenwerking in regionaal verband plaatsvinden. Veel van onze lokale partners werken immers ook regionaal, maar bovenal zal voor een aantal van de 9 bouwstenen regionale samenwerking noodzakelijk zijn (o.a. passend vervoer).

Vervolg

De huidige deelprojecten zullen naar verwachting in het 1^e kwartaal van 2017 concrete aanbevelingen opleveren ten aanzien van de sluitende aanpak voor verwarde personen in Zwolle. Deze zullen vervolgens in overleg met betrokken partijen nader worden uitgewerkt en geïmplementeerd. Hierdoor zal in de tweede helft van 2017 een zo sluitend mogelijke aanpak voor personen met verward gedrag in Zwolle moeten zijn georganiseerd.

De raad zal in de tweede helft van 2017 nader worden geïnformeerd over de sluitende aanpak van personen met verward gedrag.

Openbaarheid

Dit voorstel is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris